

**Notitie : Quickscan flora en fauna
Houthuizerweg 22 te Lottum**

Datum : 13 juni 2017
Opdrachtgever :
Projectnummer : 211x08946
Opgesteld door : Ineke Kroes

Inleiding

Het voornemen bestaat om aan de Houthuizerweg 22 te Lottum een bedrijfsuitbreiding te realiseren. In het kader van deze ontwikkeling is een toetsing aan de natuurwetgeving verplicht. Door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek is een beoordeling gemaakt van de effecten die het plan zal hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

Natuurbescherming in Nederland

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Gebiedsbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden en de Beschermde natuurmonumenten. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significant effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied (of Beschermde natuurmonument) zijn vergunningsplichtig.

Gebiedsbescherming vanuit Provinciaal beleid

De provinciale groenstructuur bestaande uit beschermingszones van verschillende typen (waaronder de Goudgroene en Zilvergroene natuurzones) is ruimtelijk vastgelegd in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) welke is vastgesteld op 12 december 2014. De Goudgroene natuurzone vormt het netwerk aan bestaande natuurgebieden (voormalige EHS) en nieuw aan te leggen natuur en verbindingzones tussen de gebieden. De beheergebieden voor agrarisch natuurbeheer behoren tot de Zilvergroene natuurzone. In het Provinciaal Natuurbeheerplan zijn de na te streven doelen weergegeven op het gebied van (agrarisch) natuur- en landschapsbeheer. De feitelijke beleidsmatige gebiedsbescherming vindt plaats middels de uitwerking van het provinciaal beleid in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming

Soortenbescherming vanuit de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en

vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.10 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Vanaf 1 januari 2017 moet, onder de Wet natuurbescherming, bij ruimtelijke ontwikkelingen naast de zorgplicht ook rekening gehouden worden met juridisch zwaarder beschermde soorten vanuit nationaal en Europees oogpunt. Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn).

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermend. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten'). Vooralnog is het uitgangspunt dat deze indeling gehandhaafd blijft, totdat de provincies deze hebben aangepast en vastgesteld.

Stappenplan soortenbescherming

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen de aanwezige natuurwaarden vanuit de Wet natuurbescherming en planologisch beschermde natuurwaarden. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 27 mei 2017 door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied. Mogelijke verblijfplaatsen en sporen van dieren

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EL&I genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

zijn onderzocht. Hierbij is onder andere gebruik gemaakt van de checklist aanwezigheid (inschatten mogelijke aanwezigheid vleermuizen in een vooronderzoek Wet natuurbescherming) uit het Vleermuisprotocol versie 13 maart 2017. Naast een veldbezoek is er een bronnenonderzoek gedaan. Voor dit bronnenonderzoek is onder meer gebruik gemaakt van de inmiddels aan de Wet natuurbescherming aangepaste quickscanhulp (quickscanhulp.nl). De quickscanhulp geeft een overzicht van gegevens (van de afgelopen vijf jaar) uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDF), de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens.

Aan de hand van het uitgevoerde onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

Beschrijving van het plangebied

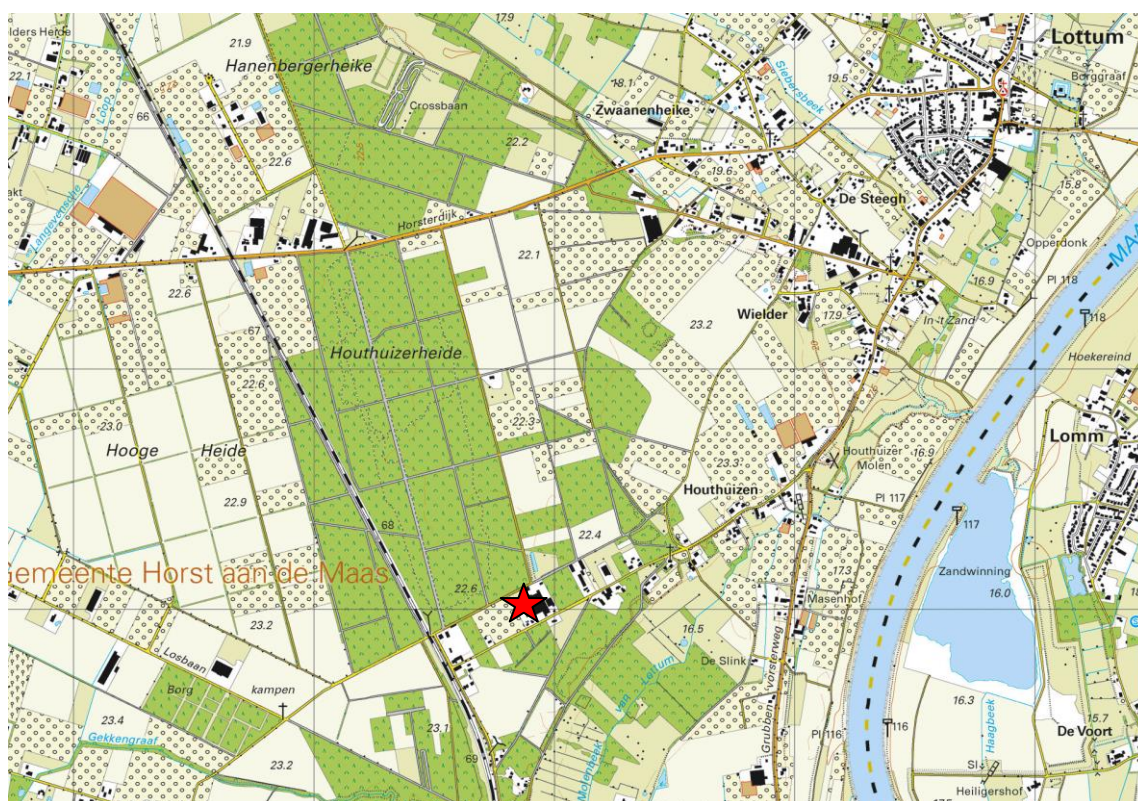
Onderstaand wordt achtereenvolgens ingegaan op de ligging, de huidige situatie en de toekomstige situatie van het plangebied.

Ligging van het plangebied

Het plangebied is gelokaliseerd in het buitengebied, halverwege tussen Lottum en Grubbenvorst. De Amersfoortcoördinaten van het midden van het plangebied zijn X= 200.192, Y= 385.061. Het plangebied is rood omkaderd weergegeven op de luchtfoto (figuur 1) en weergegeven als een rode ster op de topografische kaart (figuur 2).

Figuur 1: Luchtfoto plangebied en omgeving, met het plangebied rood omlijnd. (Bron Google maps)

Figuur 2: Topografische kaart plangebied en omgeving

Huidige situatie

Het plangebied is gelokaliseerd in het buitengebied van de Gemeente Horst aan de Maas, aan de zuidoostrand van de Houthuizerheide. Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit een paardenweide met paardenbak. Er staat verder een veldschuur, een klein houten schuurtje en een woonhuis binnen het plangebied. Er is een klein geitenweitje met hok ter hoogte van de veldschuur, aan de westkant. Er zijn een paar hagen ter afscheiding van de weitjes en tuin, en er staan een paar jonge bomen op te plangebied.

De omgeving van het plangebied bestaat aan de noord en zuidkant uit bos. Het plangebied is van het bos gescheiden door een zandweg. Ten oosten van het plangebied staat het bedrijf Aarts Conserven, waarvoor uitbreiding gewenst is. Ten westen van het plangebied is een met grotendeels door bos omsloten akker.

De volgende afbeeldingen (figuur 3 t/m 8) geven een impressie van het plangebied en de directe omgeving.

Fig 3. Zicht op het woonhuis. Foto richting het westen.

Fig. 4. Zicht op de paardenwei. Foto richting het zuidoosten.

Fig. 5. Zicht op de veldschuur tussen de paardenwei en het woonhuis. Foto genomen richting het zuiden.

Fig. 6. Zicht op het plangebied, met name de rij coniferen die de achtergrens vormt van het plangebied. Foto genomen richting het noorden.

Fig. 7 hekwerk rondom de paardenwei.

Fig. 8. Hekwerk rondom de paardenwei.

Toekomstige (geplande) situatie

De gewenste ontwikkeling betreft het realiseren van een uitbreiding van het bedrijf Aarts Conserven. Hiervoor zal in elk geval de paardenwei verdwijnen. Exacte uitgewerkte plannen voor de uitbreiding zijn momenteel nog niet beschikbaar. De agrarische bedrijfswoning zal blijven bestaan als burgerwoning. Voor de ontwikkeling zal gras- en kruidenvegetatie in het achterste deel van het plangebied verdwijnen. Er zal bestrating verdwijnen en wellicht een of meerdere van de jonge bomen. Mogelijk verdwijnt de veldschuur en het houten schuurtje. Om de planontwikkeling mogelijk maken

dient een deel van het plangebied bouwrijp te worden gemaakt en er zal grondverzet worden gepleegd.

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde wettelijk beschermde natuurgebied, het Natura 2000-gebied Maasduinen ligt op ongeveer 2,8 kilometer afstand. Gezien de afstand tot dit Natura 2000-gebied en gezien de aard van de ontwikkeling zijn effecten niet op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal mogelijk rekening gehouden moeten worden met de effecten van stikstofdepositie. Dit zal nader onderzocht moeten worden door middel van een berekening in Aerius Calculator.

Planologische gebiedsbescherming

Het plangebied ligt geheel buiten de Goudgroene en Zilvergroene natuurzone en geheel binnen de Bronsgroene natuurzone zoals ruimtelijk vastgelegd in het POL 2014. Natuurcompensatie is aan de orde indien door een activiteit de natuur- en landschapswaarden in de Goudgroene natuurzone of in het Nationaal Landschap Zuid-Limburg worden aangetast. In een dergelijk situatie ontstaat er een compensatieplicht en moet er, wil de activiteit doorgang kunnen vinden, financiële compensatie, dan wel fysieke compensatie plaatsvinden. De voorwaarden die gelden bij een compensatieplicht zijn uitgewerkt in de Beleidsregel natuurcompensatie. Omdat de uitbreiding uitsluitend plaatsvindt in de Bronsgroene landschapszone is compensatie niet aan de orde. In de planvorming hoeft om die reden verder geen rekening gehouden te worden met planologische beschermde gebieden.

Toetsing soortbescherming

Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde soorten planten aangetroffen in het plangebied. Er zijn in de omgeving van het plangebied vanuit de Wet natuurbescherming geen beschermde vaatplanten bekend. Het plangebied biedt evenmin geschikte standplaatsen voor beschermde vaatplanten. Het voorkomen van beschermde vaatplanten wordt in zijn geheel op voorhand uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals verschillende muizensoorten, (Wnb-andere soorten), waarvoor een provinciale vrijstelling provincie Limburg geldt. Uit de omgeving is de zwaarder beschermde eekhoorn en das (Wnb-andere soorten), en bever (Wnb-hrl) uit de directe omgeving bekend. Het plangebied, bestaand uit een paardenweide, een geitenweide een woonhuis met een intensief beheerde en keurig onderhouden biedt in geen habitat voor deze genoemde grondgebonden zoogdieren. Voor de eekhoorn zijn geen geschikte bomen aanwezig, Het plangebied is onbereikbaar voor de das, gezien het zware hekwerk wat om de paardenwei aanwezig is. Voor de bever is geen habitat vanwege het ontbreken van water. Het voorkomen van strenger beschermde grondgebonden zoogdieren is binnen dit plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Enkele algemeen beschermde grondgebonden soorten met provinciale vrijstelling kunnen binnen het plangebied voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan

dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Vleermuizen

Uit het plangebied en/of omgeving zijn waarnemingen bekend van franjestaart, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Er staan gebouwen op het plangebied, te weten het woonhuis, het houten schuurtje en de veldschuur. Er staan een paar vrijstaande jonge bomen, die geen laanbeplanting vormen. Er is opgaande houtige begroeiing. Er is geen water binnen het plangebied.

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt mogelijk mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen in het woonhuis. Dit huis blijft echter onaangetaast. De veldschuur is ongeschikt voor vleermuizen vanwege het feit dat het te open en tochtig is, en het houten schuurtje is feitelijk te laag om als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen te dienen. Daarnaast blijven deze bijgebouwen hoogstwaarschijnlijk ook behouden. Er zijn geen bomen die holtes of spleten bevatten. Door de ingreep verdwijnen er geen vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er is binnen het plangebied geen lijnbeplanting, er zijn om die reden geen vliegroutes binnen het plangebied. De paardenwei is te open om te dienen als essentieel foerageergebied. Daarnaast is er in de omgeving ruim voldoende foerageergebied voor vleermuizen aanwezig. Negatieve effecten voor vleermuizen worden uitgesloten.

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn enkele zangvogels in de omgeving waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten aangetroffen van broedvogels. In de nabije omgeving zijn waarnemingen bekend van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zoals gierzwaluw, huismus en enkele roofvogels, zoals boomvalk, buizerd, havik, kerkuil, steenuil, ransuil etc. Er zijn geen bomen met grote takkennesten. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van roofvogels aanwezig.

Effectenbeoordeling

Gezien het feit dat de woning behouden blijft, gaan er sowieso geen nesten verloren van gebouwbewonende vogels met jaarrond bewoonde nesten. De paardenwei, met de paardenbak is mogelijk in theorie geschikt als foerageergebied van roofvogels zoals kerkuil en steenuil. Er verdwijnt in die zin mogelijk enig foerageergebied voor genoemde vogels (kerkuil, steenuil) met jaarrond beschermde nesten. Het plangebied ligt echter als een eilandje in het bos, en niet in het kleinschalig agrarisch landschap met weiden wat in feite het foerageerhabitat is voor roofvogels. Er is daarnaast in de omgeving buiten het bosgebied ruim voldoende foerageergebied in kleinschalig agrarisch landschap aanwezig, er verdwijnt geen essentieel foerageergebied voor deze roofvogels. Negatieve effecten voor vogels met jaarrond beschermde nesten worden redelijkerwijze uitgesloten.

In de tuin van het plangebied biedt de houtige beplanting geschikte nestlocaties voor broedvogels. Met de planontwikkeling kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden hier buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

Vissen, amfibieën en reptielen

Binnen het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Negatieve effecten op vissen en van voortplantingsplaatsen van amfibieën zijn hiermee op voorhand uitgesloten. Er zijn geen sporen van amfibieën of reptielen aangetroffen binnen het plangebied. Uit het plangebied en/of omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen, amfibieën of reptielen

Effectenbeoordeling

Het plangebied biedt geen geschikt habitat voor zwaarder beschermde amfibieën of reptielen. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn redelijkerwijze uit te sluiten. Binnen het plangebied is hooguit een zwervend exemplaar van een algemene soort te verwachten zoals bruine kikker of gewone pad (Wnb-andere soorten, vrijstelling provincie Limburg).

In het kader van de algemene zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. In het kader van de algemene zorgplicht zijn geen specifieke maatregelen nodig.

Beschermde ongewervelde diersoorten

Het plangebied biedt geen geschikt biotoop voor beschermde ongewervelde diersoorten vanwege het ontbreken van geschikte waardplanten. De uit de omgeving bekende bruine eikenpage kan mogelijk habitat hebben langs de bosrand, deze bosrand behoort niet tot het plangebied en blijft behouden. Negatieve effecten voor beschermde ongewervelde soorten zijn daarmee op voorhand uitgesloten.

Conclusies gebiedsbescherming

- Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied Maasduinen en de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten. In de planvorming zal mogelijk rekening gehouden moeten worden met de effecten van stikstofdepositie. Dit zal nader onderzocht moeten worden door middel van een berekening in Aeries Calculator.
- Het plangebied ligt geheel buiten de Goudgroene en Zilvergroene natuurzone. Door de ontwikkelingen worden er geen wezenlijke kenmerken en waarden aangetast van de provinciale groenstructuur. De planvorming heeft verder geen invloed op planologische beschermde gebieden

Conclusies soortbescherming

- Het plangebied vormt mogelijk geschikt leefgebied voor een enkele algemeen beschermde grondgebonden zoogdiersoort zoals verschillende muizensoorten, en algemeen beschermde amfibieën zoals gewone pad en middelste groene kikker (Wnb-andere soorten met vrijstelling provincie Limburg). Voor de genoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor geldt echter wel de algemene zorgplicht.
- Aan de randen van het plangebied zijn enkele broedende vogels te verwachten in de bomen en houtige beplanting. Door werkzaamheden in de directe omgeving van de bomen en houtige beplanting kan er verstoring van broedende vogels plaatsvinden. Door werkzaamheden buiten de broedperiode (als broedseizoen kan de periode tussen half maart en half juli globaal worden aangehouden) uit te voeren dan wel te starten, wordt de kans op negatieve effecten geminimaliseerd. Indien op een locatie geen bewoonde nesten, broedende of nestelende vogels aanwezig zijn, mogen ook tijdens het broedseizoen werkzaamheden worden uitgevoerd. Het is dan wel vereist dat voor aanvang van werkzaamheden het opgaande groen geïnspecteerd wordt op aanwezige bewoonde nesten, legsels of nestjongen en, indien deze aanwezig zijn, de werkzaamheden uit te stellen tot nadat de jongen zijn uitgevlogen.

- Binnen het plangebied zijn geen zwaarder beschermde soorten vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, vogels, vissen, reptielen, amfibieën en overige ongewervelden (zoals bijv. zeldzame dagvlinders en libellen) te verwachten. Negatieve effecten voor deze soortgroepen zijn op voorhand uitgesloten met inachtneming van de zorgplicht.
- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.